

Fișa suspiciunii de plagiat / Sheet of plagiarism's suspicion	Indexat la: 00279.03

Opera suspicionată (OS) Suspicious work	Opera autentică (OA) Authentic work

OS	RADU, Gianina-Anemona. Unele aspecte privind sesizarea organelor de urmărire penală cu privire la săvârșirea infracțiunilor contra securității naționale și a actelor de terorism. <i>Studii de Securitate Publică</i> . vol. 3 nr. 3 (11). iulie-septembrie 2014. p.44-54. Disponibil la: http://ssp.academiadepolitie.ro/revista/rev11.pdf ; http://www.cceol.com . Ultima accesare: 01.04.2016.
OA	CRISTESCU, Doru Ioan. Sesizarea organelor de urmărire penală prin constatarea infracțiunii flagrante în cazul infracțiunilor contra securității naționale și actelor de terorism. Elemente de tactică criminalistică. <i>Juridice.ro [on-line]</i> . 10 martie 2014. p.1-7. Disponibil la: www.juridice.ro . Ultima accesare: 01.04.2016.

Incidența minimă a suspiciunii / Minimum incidence of suspicion	
p.44:01-p.54:00	p.01:01-p.07:00
Fișa întocmită pentru includerea suspiciunii în Indexul Operelor Plagiate în România de la Sheet drawn up for including the suspicion in the Index of Plagiarized Works in Romania at www.plagiate.ro	

Notă: p.285:00 semnifică „pagina 285 până la capăt”.
Note: p.285:00 means „page 285 to the end”.

You have downloaded a document from

The Central and Eastern European Online Library

The joined archive of hundreds of Central-, East- and South-East-European publishers, research institutes, and various content providers

Source: Studii de securitate publică

Public Security Studies

Location: Romania

IssueNr: 3

IssueYear: 2014

Author(s): Gianina-Anemona Radu

Title: UNELE ASPECTE PRIVIND SESIZAREA ORGANELOR DE URMĂRIRE PENALĂ
CU PRIVIRE LA SĂVÂRȘIREA INFRACTIUNILOR CONTRA SECURITĂȚII
NAȚIONALE

SOME ISSUES ON APPEAL CRIMINAL ENFORCEMENT OF COMMITTING
CRIMES AGAINST NATIONAL SECURITY AND TERRORISM

Citation style: Gianina-Anemona Radu. "UNELE ASPECTE PRIVIND SESIZAREA ORGANELOR
DE URMĂRIRE PENALĂ CU PRIVIRE LA SĂVÂRȘIREA INFRACTIUNILOR
CONTRA SECURITĂȚII NAȚIONALE". Studii de securitate publică 3:44-54.
<http://www.ceeol.com/search/article-detail?id=199401>

UNELE ASPECTE PRIVIND SESIZAREA ORGANELOR DE URMĂRIRE PENALĂ CU PRIVIRE LA SĂVÂRȘIREA INFRACTIUNILOR CONTRA SECURITĂȚII NAȚIONALE ȘI A ACTELOR DE TERRORISM

SOME ISSUES ON APPEAL CRIMINAL ENFORCEMENT OF COMMITTING CRIMES AGAINST NATIONAL SECURITY AND TERRORISM

Gianina-Anemona RADU*

Abstract

The evolution of the criminal phenomenon at national and European level requires the adaptation of regulations and procedures in the field of modalities and forms of crime in order to succeed in the actual creation of that space of security and justice necessary to ensure social order in the European countries, based just on the assumption that internal and external security are two sides of the same coin. Therefore, in such circumstances, the usual rules of procedure should be replaced with concrete measures in order to immediately ascertain and collect the evidence, which could later on become inaccessible. In other words, in such situations, circumstances in which the crime took place make the probation easier, almost totally excluding the possibility of any miscarriage of justice.

Keywords: *security; sting operation; judiciary; offence; justice.*

Evoluția fenomenului criminalității, la nivel național și european, aflată în legătură de cauzalitate directă și cu criza economică din ultimii ani, impune, în mod derizabil și imperativ, adaptarea reglementărilor și procedurilor în domeniu, la modalitățile și formele tot mai evolute ale fenomenului infracțional, astfel încât să se reușească crearea efectivă a aceluși spațiu de securitate și justiție, necesar asigurării ordinii sociale în statele europene, plecând tocmai de la premisa că securitatea internă și externă constituie două fețe ale aceleiași monede. Stabilitatea internațională va putea fi realizată doar în măsura în care vor fi respectate dezideratele tuturor statelor (mari, mijlocii sau mici), indiferent de puterea lor politică, economică sau militară, constituindu-se o Casă comună a Europei¹.

---

* Gianina-Anemona RADU is Senior Lecturer PhD, Police Academy “Alexandru Ioan Cuza”; Email: gianina_anemona@yahoo.com.

¹ Ionuț Andrei Barbu, *Unele considerații juridice privind infracțiunile contra siguranței statului*, Revista de Investigare a Criminalității, Anul V, nr. 1/2012, Editura Universul Juridic, București, p. 191.

Amploarea și diversificarea fenomenului infracțional, în general, a criminalității organizate și a terorismului, în special, caracterul transfrontalier al rețelelor criminale, resursele logistice deosebite alocate de acestea pentru consolidarea activităților ilicite au făcut ca procedeele investigative clasice folosite de organele de urmărire penală să devină practice ineficiente și nerealiste. Din aceste considerente, în asemenea circumstanțe, regulile obișnuite de procedură trebuie înlocuite cu dispoziții concrete, în scopul constatării de îndată și strângerii imediate a probelor, care ulterior ar putea deveni greu accesibile. Altfel spus, în asemenea situații, circumstanțele în care a avut loc infracțiunea fac mai ușoară probațiunea, excluzând aproape cu desăvârșire posibilitatea oricăror erori judiciare.

Săvârșirea oricărei infracțiuni activează dreptul și obligația organelor judiciare - în calitate de reprezentanți ai autorității - de a desfășura toate activitățile și de a lua toate măsurile legale, pentru a asigura restabilirea ordinii de drept încălcată, implicit pedepsirea autorului. Cu atât mai mult, comiterea unui act ilicit, în condiții de flagranță, justifică atât dreptul statului de a interveni prompt, cât și necesitatea unei reglementări potrivite urmăririi și judecării lor, având în vedere particularitățile specifice acestui gen de fapte, profundul impact social negativ, necesitatea restabilirii încrederii justițiabililor și descurajarea comportamentelor similare pe viitor².

Noul Cod de procedură penală prevede regimul juridic al constatării infracțiunii flagrante³, reglementează actele încheiate de unele organe de constatare⁴ și instituie regulile procedurale privind măsurile ce se iau față de făptuitorul surprins în flagrant⁵.

Infracțiunea flagrantă este definită ca fiind acea infracțiune descoperită în momentul săvârșirii sau imediat după săvârșire sau acea al cărei făptuitor, imediat după săvârșire, este urmărit de organele de ordine publică și de siguranță națională, de persoana vătămată, de martorii oculari sau de strigătul public ori prezintă urme care justifică suspiciunea rezonabilă că ar fi săvârșit infracțiunea sau este surprins aproape de locul comiterii infracțiunii cu arme, instrumente sau orice alte obiecte de natură a-l presupune participant la infracțiune.

Organele cărora procedura penală le conferă dreptul și obligația de a constata infracțiunea flagrantă, ori de câte ori există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni sunt:

a) organele inspecțiilor de stat, ale altor organe de stat, precum și ale autorităților publice, instituțiilor publice sau ale altor persoane juridice de drept public, pentru infracțiunile care constituie încălcări ale dispozițiilor și obligațiilor a căror respectare o controlează, potrivit legii;

b) organele de control și cele de conducere ale autorităților administrației publice, ale altor autorități publice, instituții publice sau ale altor persoane juridice de drept public, pentru infracțiunile săvârșite în legătură cu serviciul de către cei aflați în subordinea ori sub controlul lor;

c) organele de ordine publică și siguranță națională, pentru infracțiunile constatate în timpul exercitării atribuțiilor prevăzute de lege.

² Idem, p. 193.

³ Art. 293 NCPP.

⁴ Art. 61 NCPP.

⁵ Art. 310 NCPP.

d) comandanții navelor și aeronavelor, pe timpul cât navele și aeronavele pe care le comandă se află în afara porturilor sau aeroporturilor și pentru infracțiunile săvârșite pe aceste nave sau aeronave.

Organele constatatoare ale infracțiunii flagrante au obligația să ia măsuri de conservare a locului săvârșirii infracțiunii și de ridicare sau conservare a mijloacelor materiale de probă.

În cazul infracțiunilor flagrante, aceleași organe au dreptul de a face percheziții corporale sau ale vehiculelor, de a-l prinde pe făptuitor și de a-l prezenta de îndată organelor de urmărire penală.

Când făptuitorul sau persoanele prezente la locul constatării au de făcut obiecții ori precizări sau au de dat explicații cu privire la cele consemnate în procesul-verbal, organul de constatare are obligația de a le consemna în procesul-verbal.

În cazul infracțiunii flagrante, orice persoană are dreptul să îl prindă pe făptuitor, iar dacă făptuitorul a fost prins în aceste condiții, persoana care l-a reținut trebuie să îl predea de îndată, împreună cu corpurile delictive, precum și cu obiectele și înscrisurile ridicate, organelor de urmărire penală, care întocmesc un proces-verbal.

Actele încheiate împreună cu mijloacele materiale de probă se înaintează, de îndată, organelor de urmărire penală.

Procesul-verbal încheiat de organele constatatoare constituie act de sesizare a organelor de urmărire penală și nu poate fi supus controlului pe calea contenciosului administrativ.

Particularități ale constatării infracțiunii flagrante în cazul infracțiunilor contra securității naționale și actelor de terorism

În primul rând, infracțiunile contra securității naționale sunt susceptibile de a fi constatate în flagrant, împrejurare prin care se realizează una din modalitățile de sesizare a organelor judiciare, prevăzute de lege, alături de sesizarea din oficiu a organelor de urmărire penală (sau sesizare internă ori autosesizare).

În funcție de modalitatea faptică de comitere, în unele situații, infracțiunile contra securității naționale și acte de terorism pot fi surprinse în flagrant, fie spontan, fie prin organizarea, de către organele de stat din domeniul securității naționale și/sau cele de urmărire penală, activității de surprindere în flagrant ori în faza actelor pregătitoare (în situația aceluia care sunt incriminate) ori în faza de tentativă sau a consumării infracțiunii.

În al doilea rând, importanța constatării infracțiunii flagrante constă, în primul rând, în împrejurarea că este de natură a conduce la împiedicarea consumării activității infracționale sau, după caz, la limitarea consecințelor faptelor comise.

În aceeași măsură surprinderea în flagrant are menirea de a asigura tragerea la răspundere penală a făptuitorilor amenințării la adresa securității naționale la un moment mult mai apropiat de cel al săvârșirii acțiunilor ce constituie elementul material

al infracțiunilor contra securității naționale și de terorism, constituindu-se într-un factor important de natură preventivă⁶.

În situația faptelor care sunt constatate spontan este oferită posibilitatea cunoașterii mijloacelor și metodelor folosite de făptuitor, a locului și timpului săvârșirii infracțiunii, încă din faza inițială a cercetărilor, nemaifiind necesare alte activități pentru stabilirea acestora, ceea ce asigură celeritatea urmăririi penale în cauză, la economisirea de forță și timp în dezvoltarea activității infracționale. Atunci când manifestarea ilicită este săvârșită în participație, surprinderea în flagrant a unuia dintre făptuitori, constituie punctul de plecare în identificarea tuturor celor care au conlucrat la pregătirea și punerea în executare a hotărârii infracționale.

Pe de altă parte, importanța constatării infracțiunii flagrante în cazul amenințărilor la adresa securității naționale rezidă în chiar dispozițiile derogatorii de la dreptul comun, și anume:

- dreptul oricărei persoane de a prinde pe făptuitor și a-l conduce în fața autorităților. Această posibilitate legală se coroborează perfect cu obligația legală a oricărei persoane de a denunța organelor de urmărire penală infracțiunile contra securității naționale, în caz contrar fiind autor al infracțiunii de nedenunțare;

- posibilitatea efectuării de percheziții corporale sau ale vehiculelor fără autorizarea judecătorului și de a reține corpurile delictive⁷, iar în cazul navelor și aeronavelor aflate în afara porturilor sau aeroporturilor, dreptul comandanților de nave și aeronave de a efectua percheziții corporale asupra făptuitorului sau ale autovehiculelor și de verificarea lucrurilor pe care acesta le are cu sine⁸, în cazul infracțiunilor săvârșite pe aceste nave sau aeronave.

De pildă, surprinderea unei persoane care efectuează fotografierea unui obiectiv militar secret inscripționat vizibil că are acest regim și că fotografierea este interzisă, de la bordul unei nave, îndrituie comandantul navei respective la luarea măsurilor susamintite; sau depistarea unei persoane care a instalat o bombă în curtea interioară a unei centrale atomo-electrice de importanță deosebită; ori surprinderea salariatului unei unități publice sau persoane juridice, pe timpul nopții, când accesul și prezența să erau interzise, în timp ce fotografiază planurile ori schițele unui utilaj, care au caracter secret de stat; sunt fapte care conferă celor care constată, drepturile sus-arătate;

- luarea măsurii prinderii făptuitorului și prezentarea acestuia, de îndată, autorităților competente împreună cu actele întocmite, corpurile delictive și celelalte mijloace materiale de probă (fotografii, casete audio, video).

În al treilea rând, această modalitate de sesizare crează organelor judiciare avantaje, cum ar fi:

- iau la cunoștință, în timpul sau imediat după comiterea amenințării la adresa securității naționale, despre actul ilicit care urmează să se producă, se află în plină derulare sau imediat după producerea rezultatului socialmente periculos;

⁶ C. Aionițoaie, V. Bercheșan, I. E. Sandu, *Constatarea infracțiunii flagrante* în *Tratat de tactică criminalistică*, Editura Carpați, Craiova, 1992, p. 292-293.

⁷ Art. 61 alin. 2 NCPP.

⁸ Art. 62 alin.3 NCPP.

- au posibilitatea de a întreprinde imediat măsurile operative de întreruperea acțiunii infracționale, de evitarea sau diminuarea rezultatului vătămător, de reținere a făptuitorului și de prindere a celorlalți participanți;

- pot să-și orienteze și direcționeze activitățile de urmărire penală pentru documentarea tuturor manifestărilor infracționale, de administrarea operativă a probatoriului, de extindere a cercetărilor asupra tuturor participanților și în legătură cu faptele aflate în conexiune cu acțiunea finală, respectiv cea care a fost surprinsă în flagrant;

- este surprins actul exterior de conduită care se înscrie în latura obiectivă a infracțiunii contra securității naționale sau acte de terorism;

- făptuitorul fiind surprins în timpul executării acțiunii sale, posibilitățile de tăgăduire devin excluse, iar ascultarea sa nu mai presupune dificultăți din acest punct de vedere⁹;

- este decelat locul și timpul săvârșirii faptei nemaifiind necesare cercetări suplimentare sub acest aspect;

- sunt relevate metodele și mijloacele utilizate de făptuitor;

- oferă posibilitatea organelor judiciare să declanșeze măsuri operative, să își orienteze și organizeze acțiunile ulterioare în vederea documentării întregii activități infracționale, a stabilirii și identificării celorlalți participanți, a administrării celorlalte probe utile și concludente cauzei penale (constatări tehnico-științifice, expertize, percheziții, confruntări), a extinderii urmăririi penale. Primele informații obținute cu ocazia surprinderii în flagrant sunt de natură să orienteze organele de urmărire penală pentru extinderea cercetării locului faptei și în alte locuri, respectiv acolo unde s-a desfășurat activitatea infracțională în totul sau în parte;

- sunt relevate date de natură criminologică: cauzele, condițiile și împrejurările care au generat și favorizat comiterea infracțiunii contra securității naționale, luarea pentru viitor de măsuri preventive.

Organele judiciare sesizate într-o astfel de modalitate – indiferent de împrejurarea că sunt cele competente de instrumentarea cauzelor penale privind infracțiuni contra securității naționale ori acte de terorism sau nu¹⁰ – vor lua măsurile necesare pentru a împiedica dispariția făptuitorului, vor proceda de îndată la percheziționarea amănunțită corporală, a obiectelor de îmbrăcăminte, a obiectelor aflate asupra făptuitorului, a autovehiculului, identificarea armelor, munițiilor, explozibililor etc., toate aceste aspecte trebuind să fie consemnate detaliat în procesul verbal, potrivit regulilor procedurale. Se va avea în vedere conservarea corpurilor delictive, atunci când este cazul, apelându-se la specialiști, experți în domeniu.

În al patrulea rând, constatarea infracțiunii flagrante în cazul infracțiunilor contra securității naționale sau acte de terorism poate să aibe loc în următoarele modalități:

- spontan, cu prilejul exercitării unor atribuții de serviciu (personalul de pază, conducătorii unităților publice, personalul de supraveghere și control din cadrul aceleași

⁹ Eventuala eficiență, din punct de vedere al făptuitorului, a „dreptului la tăcere” devine caducă.

¹⁰ În acest caz sunt incidente prevederile codului de procedură penală privind „cazuri urgente” (art. 60 NCPP).

unități, agenți constatatori din cei prevăzuți de codul de procedură penală, organele prevăzute de același cod, lucrători din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, alte organe de ordine publică și organele răspunzătoare cu aplicarea legii în domeniul securității naționale);

- prin organizarea surprinderii în flagrant a faptuitorului de către organele răspunzătoare cu aplicarea legii în domeniul securității naționale, singure, sau în conlucrare cu organul de urmărire penală.

După cum este cunoscut, unele din infracțiunile contra securității naționale ori actele de terorism au o derulare în timp, de la momentul inițial al exteriorizării hotărârii infracționale, când se produc sau procură mijloace ori instrumente ori se iau măsuri în vederea comiterii infracțiunii, la faza de tentativă și până la momentul consumării ori epuizării activității infracționale¹¹.

În tot acest interval activitățile ilicite pot să fie surprinse în timpul derulării lor, indiferent de împrejurarea că agentul constator dimensionează sau nu întregul ansamblu al manifestărilor ilicite. Desigur, situația concretă percepută poate să confere însă agentului constator imaginea stării de pericol ce se crează prin acțiunea faptuitorului, ceea ce îl determină la aprecierea necesității intervenției prompte, a înlăturării stării de pericol, a stăvilirii acțiunii ilicite, a prinderii faptuitorului și aducerea acestuia în fața autorităților competente.

Constatarea spontană a infracțiunii flagrante contra securității naționale și actelor de terorism

1. Subiecți care pot surprinde în flagrant comiterea unei infracțiuni contra securității naționale și acte de terorism

1.1. Orice persoană¹²

Potrivit codului de procedură penală, orice persoană poate prinde pe făptuitor și să-l conducă înaintea autorității în situațiile descrise ca fiind flagrante. Posibilitatea surprinderii în flagrant în momentul săvârșirii sau imediat după săvârșirea unei infracțiuni privind securitatea națională se îmbină și întrepătrunde cu obligația care incumbă oricărei persoane în legătură cu infracțiunile în discuție, de a denunța de îndată organelor judiciare astfel de manifestări ilicite¹³.

Observarea de către orice persoană, a unor fapte, împrejurări, situații prin care se aduce atingere valorilor fundamentale ale statului menținerii ordinii de drept, a climatului de exercitare neîngrădită a drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale ale cetățenilor, elemente care sintetizează ceea ce se înțelege prin securitatea națională, este de natură a sensibiliza pe observator și a-l conduce la adoptarea unei atitudini civice, dar și obligații legale, de a zăgăzui acțiunile ilicite și de a-l prinde pe făptuitor predându-l organelor abilitate.

¹¹ M. Basarab, Drept penal, partea generală, vol.I, Editura Lumina Lex, București, 1997, p.352.

¹² Potrivit art. 310 alin. 1 NCPP, în cazul infracțiunii flagrante, orice persoană are dreptul să îl prindă pe făptuitor.

¹³ Art. 410 NCP (nedenunțarea unor infracțiuni contra securității naționale) și art. 2 din *Legea nr. 51/1991 privind securitatea națională a României*: Cetățenii români, ca expresie a fidelității lor față de țară, au îndatorirea morală de a contribui la realizarea securității naționale.

Astfel, surprinderea unui grup de persoane care instalează unui pachet suspect, ce poate fi un dispozitiv explozibil improvizat, lângă gardul împrejmuitor al reședinței președintelui statului sau observarea de către un taximetrist a faptului că pasagerii pe care îi transportă la comandă spre un aeroport internațional au asupra lor arme militare ori observarea că din grupul de vizitatori ai unei centrale atomo-electrice, două persoane se desprind de grup și fotografiază în zone interzise semnalizate în acest sens sau perceperea auditivă a unei conversații de la un telefon public din care rezultă că persoana auzită amenință cu explozarea iminentă a unei bombe, reprezintă împrejurări care sunt de natură a determina pe cei care remarcă astfel de acțiuni să aibă manifestarea ofensivă de a reacționa fie prin prinderea și imobilizarea făptuitorilor, fie prin atenționarea celei mai apropiate autorități, fie prin alertarea și solicitarea sprijinului unei alte persoane în vederea întreruperii acțiunilor ilicite. Sau, dacă pe un aeroport internațional, un cetățean oarecare remarcă faptul că un individ este înarmat și la discuția telefonică de la un post public amenință turnul de control cu declanșarea unei bombe aflată la bordul unui avion care decolează, situația de fapt îl îndrituie la a proceda la imobilizarea persoanei în cauză și predarea acesteia autorităților aeroportuare. La fel, surprinderea momentului în care, pe traseul parcurs de o coloană oficială în care se află reprezentantul unui stat străin, a fost depusă un dispozitiv exploziv, este de natură a-l determina pe observator să ia măsuri imediate de alertare a organelor de jandarmerie, poliție sau S.P.P., care asigură securitatea traseului și, eventual, de imobilizare a autorului manifestării. În aceeași măsură, remarcarea împrejurării că, la fereastra unui imobil înalt amplasat într-o zonă apropiată de zona care are loc discursul în aer liber a președintelui statului, se află montată o armă cu lunetă, reprezintă temeiul pentru ca observatorul să încunoștiințeze autoritățile și să-l oprească pe făptuitor de la acțiunea de atentat.

În astfel de situații, organele judiciare sesizate, vor întocmi proces verbal de constatarea infracțiunii flagrante, declanșând cercetările care se impun.

1.2. Personalul de pază, supraveghere și control ori de conducere din unitățile de interes public

În vederea realizării securității naționale, ministerele, toate celelalte organe ale statului, organizațiile din sectoarele public sau privat au obligația să ia măsurile necesare pentru aplicarea legii privind securitatea națională în domeniile în care își desfășoară activitatea sau în problemele de care se ocupă¹⁴, iar instituțiile, organele și organizațiile deținătoare de secrete de stat, întocmesc programe proprii de prevenire a scurgerii de informații cu caracter secret¹⁵.

Prin lege au fost instaurate reguli obligatorii clare și exacte în legătură cu organizarea protecției informațiilor cu caracter secret de stat¹⁶. În acest sens, unele din unitățile de interes public, dar și celelalte persoane juridice care dețin acte, documente ori

¹⁴ Art.17 alin.1 lit.b) din Legea nr. 51/1991.

¹⁵ Art.18 alin.1 din Legea nr. 51/1991

¹⁶ Art. 6-14, 21-23, 25-30 din *Legea nr. 182 din 12 aprilie 2002* publicată în Monitorul Oficial nr. 248 din 12 aprilie 2002 și *H.G. nr. 585 din 5 iulie 2002 privind aprobarea Standardelor naționale de protecție a informațiilor clasificate în România*, publicată în Monitorul Oficial nr. 485/5 iulie 2002 care detaliază minuțios căile, metodele, mijloacele și tehnicile de asigurarea protecției secretelor și secretizarea documentelor.

înscrieri cu caracter secret de stat sau au în funcțiune mașini, instalații, utilaje care se înscriu în regim de secretizare și-au organizat un sistem propriu de pază, supraveghere și control (cu angajați proprii) sau au recurs la prestațiile de servicii ale unor societăți specializate. Locurile în care sunt depuse actele, documentele, înscrisurile sau unde sunt amplasate mașinile, instalațiile, utilajele care sunt supuse secretizării ori care prezintă importanță pentru securitatea națională sunt protejate prin instalații electronice, prin mijloace tehnice de înaltă performanță, camere de luat vederi, ascunse sau la vedere, sistem de alarmă, paznici înarmați, sistem de supraveghere electronică a accesului, cifruri, sisteme parolate etc.

În pofida măsurilor de protecție luate, organizații de spionaj, agenți, uneori chiar state, diferite organisme direct interesate de a obține informații cu caracter secret reușesc penetrarea sistemelor constituite.

Acțiunile de culegere de informații, de sustragere de documente secrete de stat, fotografierea în secret a unor schițe, proiecte, a unor utilaje ori instalații sau doar a unor piese componente și alte activități similare, care se circumscriu amenințărilor la adresa securității naționale, sunt susceptibile de a fi surprinse în flagrant de personalul de pază și supraveghere¹⁷.

1.3. Organele de ordine publică (aflate în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, între care cele mai cunoscute sunt Poliția și Jandarmeria, dar pot fi și altele, ca

¹⁷ În perioada cât a funcționat ca director al U.M. Cugir, B.F. i-a solicitat martorului J.B., directorul SC "Overland Security Systems" SRL să monteze un sistem separat se supraveghere audio-video de interior, mascat la care să aibă numai el acces, în condițiile excluderii dispecerului general al uzinei. În luna iulie 1997, într-o după-amiază, B.F., profitând de împrejurarea că era o zi nelucrătoare, împreună cu S.V. – șeful biroului administrativ al U.M. Cugir, au pătruns în biroul noului director al unității, de unde au luat mai multe documente cu caracter secret de stat și de serviciu. La plecarea din incinta unității, au fost opriți de paznicii de serviciu care, observând cantitatea mare de documente din cele două pungi, au devenit suspicioși și le-au interzis să le scoată din unitate, depozitând toate pungile în cabina lor. Paznicii S.I și P.N. au sesizat organele de poliție, care au constatat fapta și au dispus depozitarea pungilor cu documente în biroul anexă, ce a fost sigilat în vederea examinării și inventarierii ulterioare a documentelor de către specialiști.

O comisie de specialiști ai Regiei Autonome de Tehnică Militară, București a procedat la analizarea documentelor constatând că 22 dintre acestea au caracter de secret de stat sau secret de serviciu. Cu ocazia cercetării la fața locului, efectuată ulterior, s-a constatat că sistemul separat de supraveghere audio-video instalat în diferite încăperi, din dispoziția lui B.F., era în stare de funcționare, putând fi folosit în orice moment. Acest aspect a fost confirmat prin declarația martorului C.C.G. care a instalat sistemul în cauză. Așa cum rezultă din adresele RATMIL București și Serviciul Român de Informații, B.F. a ordonat instalarea acestui sistem de supraveghere audio-video, aflat la dispoziția sa exclusivă, fără a avea aprobările legale necesare. În încăperile supravegheate de inculpat s-au derulat numeroase activități cum ar fi: ședințele consiliului de conducere, ședințele de negociere cu sindicatul și comisiile paritare, ședințe de lucru ale comisiei de control a Curții de conturi, ședințe ale comisiei de control din cadrul "RATMIL" București și Ministerul Industriilor, Administrația Financiară Alba Iulia, Poliției, întâlniri cu delegați din străinătate (exemplu, firma Mercedes).

Surprinderea spontană în flagrant a numitului B.F. realizată de cei doi paznici a fost urmată de încunoștințarea organelor de poliție, ce au întocmit procesul verbal de constatare a flagrantului, care, dată fiind competența de efectuare a urmăririi penale, a fost remis procurorului competent. În continuare s-a realizat consultarea de specialiști și obținerea de relații oficiale și, nu în ultimul rând, cercetarea locului faptei, ce au fost de natură să contureze întreaga acțiune infracțională a inculpatului B.F. care a fost condamnat pentru infracțiunea de desfășurarea unor activități care pun în pericol siguranța națională. Curtea Supremă de Justiție-secția penală, decizia nr. 680 din februarie 2002, pronunțată în dosarul nr. 4353/2000; rechizitoriul nr. 87/P/1997 emis de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Alba Iulia, la 30.03.1998.

de exemplu, poliția locală¹⁸) și organele de siguranță națională (lucrătorii și agenții Serviciului Român de Informații, Serviciului de Protecție și Pază) și organele prevăzute de art. 61 și 62 din codul de procedură penală

Constatarea spontană a surprinderii în flagrant a unui sau mai multor făptuitori a căror acțiuni reprezintă amenințări la adresa securității naționale de către lucrătorii din organele de ordine publică și siguranță națională (poliție, jandarmerie, ai S.R.I.-ului, sau S.P.P.-ului) este posibilă prin activitatea permanentă și continuă pe care aceștia o desfășoară în virtutea atribuțiilor de serviciu stabilite potrivit legii¹⁹.

1.3.1. Avantajul constatării spontane a unei amenințări la adresa securității naționale de organele de ordine publică și siguranță națională rezidă în următoarele:

- datorită profesionalismului și specializării în domeniu, aceste organe sunt în măsură să acționeze rapid în vederea înlăturării unor eventuale pericole ulterioare și în același timp pentru prinderea, imobilizarea făptuitorilor, a reținerii mijloacelor materiale de probă și predarea acestora organului de urmărire penală competent²⁰;
- obținerea de dovezi irefutabile ale faptei comise, care paralizează orice încercare de negare a săvârșirii infracțiunii;
- derularea activităților de urmărire penală începând de la constatare, sesizare a organelor de anchetă competente, administrarea probatoriului, posibilitatea de stabilire a întregii activități infracționale (de la luarea hotărârii până la materializarea acesteia), de identificare a tuturor participanților, de stabilire a mobilului și scopului acțiunii ilicite, clarificarea locului și timpului săvârșirii faptei, a mijloacelor, metodelor și tehnicilor utilizate, are loc extrem de operativ, ceea ce corespunde principiului celerității efectuării urmăririi penale;
- se oferă posibilități ample de orientare a activităților informativ-operative, preventive în ceea ce privește realizarea securității naționale pe problematica ivită;
- nu în ultimul rând, se decelează aspecte de ordin criminologic.

¹⁸ Potrivit art. 12 din *Legea nr. 155/2010*, legea Poliției Locale, publicată în M. Of., Prtea I nr. 483 din 14 iulie 2010, în cazul infracțiunilor flagrante, personalul poliției locale procedează conform dispozițiilor art. 293 NCPP.

¹⁹ Temeiul legal al prerogativei de a constata infracțiuni flagrante este prevăzut în art. 61, 293 alin. 3 NCPP și în texte din legi speciale: 28 alin.4 din *Legea nr. 218/2002* privind organizarea și funcționarea Poliției Române, publicată în M. Of., Partea I nr. 305 din 9 iunie 2002; art. 19 alin. 1 lit. r și art. 39 din *Legea nr. 550/2004* privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române, publicată în M. Of., Partea I nr. 1175 din 13 decembrie 2004; art.12 din *Legea nr. 14/1992* privind organizarea și funcționarea SRI, publicată în M. Of., Partea I nr. 33 din 3 martie 1992; art.29 din *Legea nr. 191/1998* privind organizarea și funcționarea SPP, publicată în M. Of., Partea I nr. 402 din 22 octombrie 1998, art. 61 și 62 NCPP – pentru organele prevăzute expres în textele respective.

²⁰ Așa s-a întâmplat în dimineața zilei de 4 decembrie 1984, când A.S. al M., consilier la Ambasada Regatului Hasemit al Iordaniei la București, a ieșit din Hotelul „București” împreună cu fiul său, minor, îndreptându-se spre parcare din fața hotelului. La apropierea de autoturismul personal, acesta a fost ucis, cu trei proiectile trase cu pistolul de către cetățeanul palestinian Ahmad Mohammed Ali Al-Hersh, care a fost imediat imobilizat de o patrulă de poliție aflată în zonă. A fost anunțat de îndată procurorul militar, care la 15 minute după comiterea atentatului contra reprezentantului statului străin, a și procedat la ascultarea făptuitorului, care a declarat că a executat acțiunea din însărcinarea organizației „Septembrie Negru” - Tribunalului Militar Teritorial București, dosar nr. 415/1985 (nepublicat).

1.3.2. Actul de constatare întocmit de cadrele Serviciului Român de Informații, al Serviciului de Protecție și Pază sau din Ministerul Afacerilor Interne ori cele ce aparțin organelor constatatoare prevăzute în codul de procedură penală, care au surprins în flagrant un făptuitor constituie acte de sesizare a organului de urmărire penală și va trebui să cuprindă, pe lângă datele prevăzute de codul de procedură penală, tot ceea ce agenții au constatat cu privire la fapta săvârșită, respectiv: datele de stare civilă, domiciliul, calitatea persoanei (persoanelor) surprinse în flagrant; locul și timpul (data, ora) unde s-a realizat surprinderea în flagrant; activitățile care au fost surprinse, descrise detaliat; obiectele, instrumentele, armele, înscrisurile care se află asupra persoanei (persoanelor) respective; explicațiile persoanei (persoanelor) în cauză în legătură cu activitățile desfășurate în momentul surprinderii în flagrant; martorii oculari cu datele de stare civilă și domiciliul; declarațiile acestora; măsurile luate de organul constator; orice alte date de natură să lămurească împrejurările comiterii faptei²¹.

Actul de constatare va fi însoțit de fotografii, casete audio-video, filme care au fost realizate cu ocazia surprinderii în flagrant și va fi predat împreună cu făptuitorul imediat organului de urmărire penală competent.

În situația în care un alt organ judiciar decât cel căruia îi revine potrivit legii competența de efectuarea urmăririi penale ori un organ de cercetare penală constată infracțiunea flagrantă contra securității naționale, acesta va proceda la constatarea infracțiunii, va întocmi actul de constatare, va reține pe făptuitor, și corpurile delictive, și le va depune de îndată organului de urmărire penală competent²².

Actul de constatare a infracțiunii flagrante constituie mijloc de probă²³.

Bibliografie

1. C. Aionițoaie, V. Bercheșan, I. E. Sandu, *Constatarea infracțiunii flagrante în Tratat de tactică criminalistică*, Editura Carpați, Craiova, 1992;
2. M. Basarab, *Drept penal, partea generală*, vol.I, Editura Lumina Lex, București, 1997;

²¹ Art. 198 NCPP: Mijloacele de probă scrise (1) Înscrisurile pot servi ca mijloace de probă, dacă, din conținutul lor, rezultă fapte sau împrejurări de natură să contribuie la aflarea adevărului. (2) Procesul-verbal ce cuprinde constatările personale ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată este mijloc de probă. Procesele-verbale întocmite de organele prevăzute la art. 61 alin. (1) lit. a)-c) constituie acte de sesizare a organului de urmărire penală și nu au valoarea unor constatări de specialitate în procesul penal. Art. 199 Cuprinsul și forma procesului-verbal (1) Procesul-verbal cuprinde: a) numele, prenumele și calitatea celui care îl încheie; b) locul unde este încheiat; c) data la care s-a încheiat procesul-verbal; d) data și ora la care a început și s-a sfârșit activitatea consemnată în procesul-verbal; e) numele, prenumele, codul numeric personal și adresa persoanelor ce au fost prezente la întocmirea procesului-verbal, cu menționarea calității acestora; f) descrierea amănunțită a celor constatate, precum și a măsurilor luate; g) numele, prenumele, codul numeric personal și adresa persoanelor la care se referă procesul-verbal, obiecțiile și explicațiile acestora; h) mențiunile prevăzute de lege pentru cazurile speciale. (2) Procesul-verbal trebuie semnat pe fiecare pagină și la sfârșit de cel care îl încheie, precum și de persoanele arătate la lit. e) și g). Dacă vreuna dintre aceste persoane nu poate sau refuză să semneze, se face mențiune despre aceasta, precum și despre motivele imposibilității ori refuzului de a semna.

²² Potrivit obligațiilor care îi revin, în conformitate cu prevederile codului de procedură penală în „cazuri urgente”.

²³ Art. 198 alin. 2 NCPP.

3. Ionuț Andrei Barbu, *Unele considerații juridice privind infracțiunile contra siguranței statului*, Revista de Investigare a Criminalității, Anul V, nr. 1/2012, Editura Universul Juridic, București;
4. *** Noul Cod de Procedură Penală;
5. *** Legea nr. 51/1991 privind securitatea națională a României;
6. *** Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române;
7. *** Legea nr. 550/2004 privind organizarea și funcționarea jandarmeriei Române;
8. *** Legea nr. 14/1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații;
9. *** Legea nr. 191/1998 privind organizarea și funcționarea Serviciului de Protecție și Pază;
10. *** Legea nr. 155/2010, legea Poliției Locale;
11. *** H.G. nr. 585 din 5 iulie 2002 privind aprobarea Standardelor naționale de protecție a informațiilor clasificate în România.